

12 19 4531
C200
FONS
VILADOT

PRESENTACIONS

FRONT UNIVERSITARI DE CATALUNYA

Nº 10 - Barcelona Octubre 1945

DAVANT DEL NOU CURS

Amb motiu del nomenament de Doctor Honoris Causa de la Universitat de Tolosa del nostre professor Pompeu Fabra, el Front Universitari de Catalunya, li adreça el següent missatge.

"A l'Honorable Senyor Pompeu Fabra, de l'Institut d'Estudis Catalans Prades.- Els joves universitaris que a Catalunya menen combat per la llibertat de la Pàtria s'associen fervorosament a l'Homenatge que recentment us ha tributat la Universitat de Tolosa de Llenguadoc, en conferir-vos el grau de Doctor Honoris Causa.

Als vostres grans mereixements podeu, encara, afegir-ne un altre. Aqueixa distinció que, en honorar la vostra persona, exalta la llengua que tan bé heu servit, ha anat de diet al cor de tots els catalans. I gosem dir que a nosaltres ens ha colpit més pregonament que a ningú. Estudiants d'una Universitat on la llengua catalana és oficialment prosrita i vexada, l'amor per la nostra llengua és la més cara de les nostres amors. En veure-la doncs, honorada oficialment en una Universitat forana -volíem escriure estrangers però ens recordem que l'Occitània no és morta- exultem joiosament i benefim l'home per gràcia del qual això ha estat possible.

El FRONT UNIVERSITARI us transmet la més cordial enhorabona. Ningú de nosaltres oblidarà que ben prop nostre, en terra catalana, treballem i vetllem sense defallença. La continuïtat dels vostres treballs que no s'ha estrocat ni amb el pas del temps ni amb les contrarietats de l'exili, és un exemple viu que ens esperonará a perseverar en el servei de Catalunya i ens ajudarà a superar-nos constantment, tant en el camp de l'actuació com en el de l'estudi.

Déu us doni molts anys de vida, Mestre Fabra!"

A Catalunya, juliol de 1945.

El Mestre Fabra contesta:

"Als Estudiants del FRONT UNIVERSITARI DE CATALUNYA.- De totes les felicitacions que he rebut, la vostra és la que m'ha causat una més gran satisfacció. En l'exili, en pensar en la nostra malmenada Universitat, mai no he dubtat que, en la tasca de redreçament i catalanització que un dia ens caldrà emprendre, no ens havia de mancar la vostra col·laboració entusiasta. Ara em plau de constatar que no m'enganyava. I és sobretot per això que la vostra felicitació m'ha causat una emoció tant o més viva que la que vaig sentir a Tolosa en l'acte universitari en què fou exaltada aquesta nostra estimada llengua, a la depuració i normalització de la qual, he consagrat la meua vida.

Dent vots perquè ben aviat ens puguem posar tots plegats, professors i alumnes, a la feina àrdua de restablir i posar en marxa la nostra enyorada Universitat autònoma, es complau a transmetre-us una salutació cordial aquest exiliat que no ha deixat un moment de confiar en el vostre patriotisme.

-POMPEU FABRA-

Paris, el 10 de setembre de 1945. "

ORIENTACIONS obre avui les seves pàgines amb la resposta del Mestre Fabra al Missatge que el FRONT UNIVERSITARI DE CATALUNYA, li trameté en ocasió del seu nomenament de Doctor Honoris Causa de la Universitat de Tolosa de Llenguadoc.

No podem trobar millor encapçalament per al primer número del curs escolar suara començat. Les paraules del Mestre Fabra, Professor de Llengua Catalana a la nostra Universitat, són per a nosaltres un manament.

Cap estudiant català no pot defugir la responsabilitat que recau damunt d'ell en aquests moments. "... la feina àrdua de restablir i posar en marxa la nostra enyorada Universitat autònoma...". RESTABLIR I POSAR EN MARXA. El restabliment de l'Universitat autònoma, que nosaltres preferim anomenar Universitat catalana, no serà un fet fins el dia en que Catalunya sigui senyora dels seus destins. Al restabliment de la Universitat, Institució-mare de la cultura nacional, contribuiràn tots els qui lluitin per la llibertat de Catalunya.

Ara bé, restablir no és suficient, cal posar en marxa.... I aquesta és una tasca a la qual estem específicament cridats els estudiants. Has pensat estudiant català, estudiant que sents dintre teu l'ardor de l'amor a la Pàtria, tot el que Catalunya espera de tu?

UNA HORA D'ESTUDI PENSANT EN CATALUNYA ÉS UNA HORA DE CATALANISME, dèiem des d'aquestes pàgines en adreçar-nos per primera volta als estudiants. Hi ha un catalanisme que està a l'abast de tots els nostres compatriotes. N'hi ha un altre que ens escau de fer-lo nosaltres. Catalunya ens en demanarà compte. No volem ni conquestes ni dominis per a la nostra Pàtria. Aspirem a fer-la gran pel valer, pel major valor de cada un dels seus fills. I això sols ho aconseguirem elevat el nivell de cultura de tots ells. Cal que en el dia de demà, quan hagin de posar-se en marxa les nostres institucions culturals, des de la Universitat i l'Institut d'Estudis, fins al més humil centre d'investigació, hi hagi homes capaços i conscients de l'alta missió que els serà encomanada. Els anys passen i no passen debades. Els darrers anys, temps de dominació i d'oprobri, menys en va passen encara. Mireu els nostres Centres docents, envilitats, desnaturalitzats i sovint destruïts. Penseu en els homes preclars que enaltien la cultura catalana i que la mort se'ns ha endut. Penseu en aquells altres -pocs sortosament- que per la seva indignitat i traïció rebutjarem amb despreci. Penseu.... No voldríem portar-vos al pessimisme, però. El nostre patrimoni cultural, malgrat les malvestats passades se'ns apareix encara avui amb un esclat i amb una vitalitat que no té res a envejar al d'altres pobles que pretenen ésser capdavanters i mentors de la civilització. Aquesta gèria, Catalunya la deu als homes que feren possible la seva Renaixença. Un greu error seria pensar que la Renaixença és ja una tasca consumada. La Renaixença continua. I nosaltres som els qui en un avenir no llunyà, rellevarem els homes que amb el seu esforç mantenen viu el foc que cent anys enrera s'encenia. Que cadascú sigui digne de poder participar en el rellevament que assegurí a la nostra cultura un demà esplendorós. Aquesta finalitat cal que guiï els nostres anhels.

En el llindar del nou curs, pensa-hi, estudiant: EL COR BERN I L'ESPERIT PROMPT PER A LA LLUITA. LA INTEL·LIGÈNCIA I LA VOLUNTAT AL SERVEI DE LA LABOR SECUNDA DE CULTURA QUE PARÀ DEL POBLE CATALÀ, UN POBLE DE LA PRIMERA DISTINCIÓ, Digne ENTRE ELS DIGNES I MAJOR ENTRE ELS MAJORS.

LA LLIBERTAT NO ÉS UN OBSEQUI QUE ENS FABI DE FER NINGÚ. LA LLIBERTAT CAL CONQUERIR-LA AMB EL TREPALL I EL SÀCRIFICI. ESTUDIANT, JOVE OBRER, ANTEFANT A LA RESISTÈNCIA. CATALUNYA, CATALUNYA.

L'Assassinat del President Companys. - Aquest mes s'escau l'aniversari de l'assassinat del President

Lluís Companys pel règim franquista. Deixant de banda l'opinió que cada català tingui de l'actuació política del difunt President, una cosa ens uneix a tots: la mort digna del President de Catalunya. En Companys morí sentint-se president de tots el catalans. que aqueix sentit de dignitat i d'unitat catalana agermani cada dia més tots els patriotes i sigui guia de l'endemà polític de Catalunya. Franco i els seus sicaris, ajudats pels nazis i els col.laboracionistes francesos, reputeren i afusellaren el President Companys, contra tota mena de Llei. Tentant desaparèixer el President, cregué Franco que daria un cop mortal a Catalunya. No ha estat així; avui En Companys apareix com a símbol de Resistència, com En Carrasco i Formiguera, En Peiró, En Latorre, i tants altres. Que l'exemple d'aquests homes ens esperoni a la lluita. Que l'ombra del castell de Montjuïc ens dicti cada dia el camí a seguir per arribar a enderrocar-lo per a sempre més.

Déu hagi acollit el President i ens doni forces a nosaltres per a foragitar del nostre país els seus assassins.

Davant l'hivern que s'acosta. - Un hivern carregat de pressagis s'acosta. L'hivern de la caiguda de Franco;

però abans l'espectre de la misèria pot planar damunt del país. Franco podrà ben dir: "després de jo el diluvi". Així ho prepara. I les restriccions elèctriques que haurien pogut ésser molt més passadores si una política intel.ligent hagués governat el país, poden esdevenir la palanca per a foragitar el falangisme i els seus amics. L'hivern s'acosta, el pa mancarà a moltes llars obreres, les fàbriques tancaran totalment o parcialment, mancades de primeres matèries o per les restriccions, l'ajut exterior serà cada dia més car i poques divises hi ha a la caixa; l'odi al règim falangista que es respira arreu del món, tanca molts ports als nostres comerciants. Aquests són els fruits del govern franquista, de l'autarquia, dels governadors "gauleiters" i militars que pretenen saber més economia que els elements directius de la Indústria i el Comerç, dels "embaixats", dels inspectors dels "subsídies", dels militars constructors de "Línea Gutiérrez". Fruits d'una política menada per gent inepta en la majoria de casos, gent sense altre títol millor que un "sobresaliente" en l'assignatura de la "dialèctica de los puños y las pistolas".

Banderes i més banderes... - Un dia és a Igualada, un altre a Tarragona, alreu de la nostra terra va apareixent la bandera barrada col.locada per mans de patriotes. El dia 4 d'Octubre, per exemple, era Barcelona que la veia volar a la cruïlla dels carrers Balma i Aragó. Aparegué alta i esperançadora. Unes Notícies: G.N.R., anunciaven que els Grups Nacionals de Resistència - els quals s'honora de pertànyer al FRONT UNIVERSITARI - saludaven als barcelonins ... Més d'una hora i mitja hi romangué, fins que els pobres bombers suant arribaren a despenjar-la. Els catalans comentaven el patriotisme del intrèpid que amb tanta treça i llestesa havien fet aparèixer la bandera al bell mig de la cruïlla, mentre la policia coreava en va els autors....

Zurita, Alvear y Cia. - Com els nostres lectors recordaran per haver-los dit des d'aquestes pàgines, el "gauleiter" Correa, com a bon nazi, tenia la seva guardia personal, estil S.S.... Els seus membres eren ben coneguts en els cabarets i llocs de mala fama coneguda pels seus escàndols; a "jefatura" per les denúncies recu-sant-los de robatori -aquells obrers de pell, camarada Alvear!- pels patriotes per la brutalitat dels seus apallissaments i crims. El Zurita era secretari particular del "camarada", els altres, Alvear, Vidal Ribas, Luna, etc. etc., ostentaven càrrecs importantíssims del "Ho-

viniente de la balange", guanyanse la vida a estones perdudes fent el "chantage" als comerciants i industrials, amenaçant-los amb grans multes i cobrant-ne bona part. Amb sense oblidar la venda clandestina de cartilles de racionament, i les combinacions amb el senyor Lluçana i l'altre individu, lloctinent seu, antic mestre d'escola, el qual s'aldria preguntar molts detalls de la seva vida... Sembla que aquesta disbauxa la vol acabar el Sr. Martín Artajo. I després de treure l'"angelical" Cortes, ha fet detenir el Turita a Madrid, on es trobava, i ha empresonat els altres a Barcelona. El propi ministre de Governació ha intervingut per tal d'evitar l'escàndol que comença d'erri-barbar al poble, a desgrat del silenci de la premsa, cosa natural. La Policia, però, ha publicat una nota anunciant haver detingut alguns elements que "ostentaven carfons de responsabilitat" en virtut de la "Ley de Vagos y Maleantes". Brillant final de l'escamot! El règim comença a empenyar la seva potestats... Mala olor.... A Itàlia també comença així l'esfondrament. Una acusant els altres, fins que d'un cop de peu el poble treballador els treu a tots, començant pel màxim responsable, Franco. I com a traficants de drogues materials i morals, també els aplicarà la llei de "vagos i maleantes" encara que augmentant una mica les penes....

Silenci, massa silenci Franco fa tots els esforços per evitar que el poble conegui la realitat de la situació. La premsa calla com sempre. La veritat però comença a conèixer-se. Cada dia són més nombrosos els atacs, alguns executats amb una audàcia sorprenent; non parla d'assumptes, de robatoris; cada dia apareixen nous pasquins clandestins. Tot indica un malestar profund que ha de preocupar forçosament els directius de la vida del país.

DETALLS

Forcer una mica més de responsabilitat... "L'acte acabà amb un gran ball a càrrec de l'Orquestra del Mestre Templado, etc. etc." copien d'un periòdic català del migdia de França".

Cap lector nostre, n'estem segurs, no podrà sospitar que es tracta d'un acte commemoratiu de l'11 de Setembre, i en realitat -triste realitat!- ho és.

Senyors organitzadors, per favor: sigues dignes i seriosos! A França deuen trobar-vos al molt bé a jutjar per aquesta nota d'humor... Nosaltres, que vivim i lluitem a l'interior, encara enguany hem sentit clavar-se a la nostra carn dolorida les urpes de l'enemic que ocupa el nostre país. No ens fa gaire aquesta nota d'irresponsabilitat, senyors, perquè la veslla de l'11 de setembre mentre ballaven potsor alguna cosa al "Café de la Comedie" de París, els catalans que lluitem a l'interior i sortim a complir amb el nostre deure, érem acompanyats per la policia de Franco. Uns caigueren ferits i foren fets presoners, però algú restà per sempre més caigut en la lluita. No ens plou la celebració de l'onze de setembre amb balls Homes de França; els de l'interior volen menys paraules i menys mitjans predicant la Resistència des de França; ja en comencem a estar cansats. Més ens plauria que amb una política digna, i responsabilitzant una mica els vostres actes donessiu exemple als catalans de l'interior.

El Sr. Sbert diu..... No fa pas molt que l'inefable Antoni Maria Sbert, ex-conseller de la Generalitat, va donar a l'òxig una conferència sobre les reunions de San Francisco i l'internacionalització del problema de Catalunya.

Saben per què va servir? Per a blasmar els catalans que enviaren a la conferència mundial un document reclamant els drets del nostre poble. Embaïxat amb la seva íbbia catalana o catalanista, l'exconseller de la Generalitat no s'atura aví i digué: "En aquestes moments els qui treballen per les reivindicacions nacionals de Catalunya i de

V

les altres nacionalitats ibèriques, enforceixen la posició de Franco".

I això ho diu un home que tot el que és i ha estat ho deu precisament a les reivindicacions nacionals de Catalunya i que encara avui viu a l'escalf o de l'escalf d'aquelles reivindicacions.

D'Opinions de Perpinyà

Els de la F.E.... - Els camarades de la FEA (Falange Española Auténtica) -FEA, encertat nom!- han empastifat el monument de la Plaça d'Espanya amb profusió d'inicials i "José Antonio". Nosaltres hem pensat que rebrotava la seva incivilitat del "Gibraltar para España" embrutant les parets dels nostres edificis, en uns temps pretèrits. Ells, els de la FEA, hauran celebrat la seva "gosadia". Tenint una i altra en compte els suggerim un bon lloc per a les seves expansions rupestres: la façana del Govern civil. A més a més, allà hi trobaran sempre un guàrdia que fa de sentinella que els sostindrà el pot de la pintura.....

CORREU DE BRANÇA

Hem llegit amb gran goig a Opinions, setmanari de Perpinyà, la crònica de l'Homenatge que els catalans d'aquella Ciutat tributaren al Mestre Fabra, amb motiu de la distinció universitària de què ha estat objecte recentment. El Missatge del FRONT UNIVERSITARI, adreçat al gran català, ha trobat ressò en tots els parlaments pronunciats en aquest acte. "L'honor que em fou conferit anava de dret a la llengua catalana, com a llengua nacional, i és en aquest sentit que l'Homenatge ha estat copejat pels estudiants del Front Universitari", digué el Mestre.

La manca d'espai ens impedeix comentar in-extenso un article d'En Just Cabot, aparegut a Catalunya, de Paris. "Erreur de perspective" s'intitula. Celebraríem que la seva lectura portés fruit. Cert col·laborador assidu en altre temps, d'un setmanari del Migdia de França podria bé "prendre candela". En Just Cabot s'aixeca contra l'afany de condemnar a priori i a la lleugera tot el que no sigui "exiliat". Afany que massa sovint veiem traslluir en la premsa i en les informacions que ens arriben dels medis catalans a l'estranger. Nosaltres podem testimoniar, -i copiem del mentat article,- del "mèrit de mantenir allà baix resistint a l'asfíxia i als perills, una mica de caliu, sia amb una resistència passiva, sia d'una manera més activa". Després d'exposar uns criteris atinadíssims acaba dient: "És molt possible, Àdhuc és molt probable, que les consideracions que acabo de fer, caiguin molt malament entre certs refugiats. D'una banda no aconseguixo mai de dir el que no penso (tot el més arribo a callar el que no penso); d'altra banda no tinc cap popularitat a malbaratar-me ni cap possible càrrec a jugar-me. - I encara: crec, com totes les persones sensates, que cal eliminar fins els darrers vestigis de la mentalitat de guerra civil. Aquesta mentalitat escau als qui provocaren la guerra civil a casa nostra i la sostenen encara ara. Als qui férem una guerra que ens vingué imposada, ens escau, si no de corregir aquesta mentalitat -cosa probablement impossible- de lluitar contra les seves manifestacions, de qualsevulla cantó que vinguin".

Ens arriba CANIGÓ nº 9-10, doblat de FOC NOU, nº 11 (segona època) Un extraordinari a l'ocasió de l'onze de setembre. Hi llegim una lletra oberta del Dr. Bellido als estudiants catalans, que acusa rebut d'ORIENTACIONS, i diu: "Si una cosa ens fa il·lusió del nostre retorn, és trobar-vos a vosaltres. Som els uns per als altres uns desconeguts". "Vosaltres éreu gairebé infants quan nosaltres marxàrem, res no sabeu de la majoria (del professorat exiliat). Però és típic segur que en establir-se contacte entre nosaltres, totseguit ens entendrem: volem el mateix, estinem el mateix, la nostra entesa és guriúsima". - Els estudiants catalans no obliden els seus mestres exiliats o destituïts. Resta en ells, transmès de boca en boca, de generació

escolar en general, el record d'uns homes que feren de la nostra un fogar de cultura i de patriotisme. Aquest record s'accentua i viu per ells sol, en certs casos, força freqüents, en què la impolítica, el servilisme i l'acció anticatalana dels actuals dirigidors fa de moment pendent l'absència d'aquells qui amb tota justícia haurien ocupat les cattedres. El Dr. Lloido pot tenir la seguretat absoluta que sempre acollirà els nostres compays estudiants exiliats, amb tot l'amor que mereixen. Estem feliços de poder establir contacte, ja des d'ara amb tots ells. Creiem que la nostra mitja comunicació seria almenys favorable. En quant als "vividors de tota mena que ara publiquen per les Facultats", el FRONT UNIVERSITARI que avui mena la lluita serà el dia de demà el seu acusador infatigable.

POC NOU acusat rebut d'ORIENTACIONS. En un dels darrers números de L'AMIGÓ es reproduïx in integrum un fragment de la nostra publicació. Agraïm la indicació de procedència.

El Dr. Xirau i Palau, catedràtic de la Facultat de Dret de la nostra Universitat, acaba de fer un sojorn a Londres, delegat per la Delegació General de Relacions culturals del Ministeri de Negocis Estrangers de França, per tal de prendre contacte amb els juristes britànics especialitzats en Dret internacional. El Dr. Xirau en col·laboració amb el professor Edouard Lambert, un dels fundadors de la moderna disciplina de dret internacional comparat, està col·lectint un estudi del dret anglo-saxó comparat amb el dret germano-llatí en vigor a l'Europa continental i a l'Amèrica llatina. (de QUADERNS)

QUADERNS de Perpinyà diu en un comentari titulat "Amics de Barcelona" "QUADERNS arriba a Barcelona des de fa temps, per diferents camins i a diferents destinataris. No cal pas que els qui el fan en prenguen cura. Aquest treball s'organitzarà sol, com qui diu espontàniament a l'impuls d'un instint de patriotisme.

Uns joves barcelonins l'han rebut; uns joves organitzats sota directives catalanes plenes de seny i ponderació.... Ells ens transmeten una fulla periòdica clandestina que ens plau perquè no conté paraules gruixudes, ni projectes desproporcionats, ni esplais lírics de primària. Estudi, mesura, objectivitat, dins del catalanisme més insubornable i operant. La fórmula, en fi, que caldrà que s'adopti pel nostre moviment si aquest vol viure en el nostre temps. Fa goig entendre aquest llenguatge a uns joves."

Agraïm als redactors de QUADERNS aquesta crítica del nostre periòdic i del nostre moviment polític, que ja ens anticiparen en la lletre particular que oportunament rebérem. Només sabem contestar amb el mateix crit que ells: Endavant, per Catalunya! Els de l'interior són així, i cal que se sàpiga.

Un govern que no compti amb la resistència interior, que en definitiva és la que ha de fer la feina principal per a treure a Franco, és un govern estèril.

D'OPINIONS, de Perpinyà.

CORREU D'ANGLATERRA.-

El dia 8 de juny darrer tingué lloc a Londres un Minir internacional organitzat pel P.E.N. Club que elegí gran nombre d'homes de lletres, representant la cultura d'una vintena de països. J.L. Davista i Roca, en la seva qualitat de Secretari del P.E.N. Centre Català assistí a l'èpat i al final intervingué feliçment en recora i defensa de la literatura i espiritualitat del nostre poble. Digué que no coneixia avui a Europa un cas similar al de la persecució i corrupció per la força de la llengua i la cultura catalana i després es referí a les publicacions clandestines de Barcelona. Acabà expressant el convenciment de que la victòria que celebren no fos encara també la de Catalunya. Les paraules d'en Davista i Roca impressionaren vivament a l'audiència.